

Prelát k 50. výročí založení IESE: „Posvěcovat práci a proměňovat svět - vést lidi v křesťanském duchu“

V rámci oslav 50. výročí zahájení činnosti IESE v Madridu navštívil (30. 6. 2025) areál školy Mons. Fernando Ocáriz, velký kancléř Navarrské univerzity a prelát Opus Dei, a před více než 600 posluchači z řad zaměstnanců a absolventů měl následující přednášku.

12.09.2025

Nezkrácená verze přednášky:

.....

Je mi potěšením a ctí být s vámi u příležitosti 50. výročí činnosti IESE v Madridu. Je to důvod k hluboké radosti, neboť jsme svědky rozvoje vzdělávací iniciativy, která mnoha lidem pomohla v růstu v profesionalitě a také pomohla objevit hluboký (sociální, křesťanský) smysl práce - téma velmi blízké svatému Josemaríovi. Ve svém vystoupení budu čerpat z některých jeho spisů.

Vybudovali jste jednu z nejprestižnějších škol podnikového managementu na světě. Chci vás povzbudit, abyste usilovali nejen o vnější úspěchy - potvrzené žebříčky

škol podnikového managementu - ale s ještě větším odhodláním také o ty vnitřní úspěchy, které mají z křesťanského hlediska ještě větší hodnotu. Tyto vnitřní úspěchy, které jsou z hlediska profesního slučitelné jak s úspěchem, tak s neúspěchem, jsou plodem dobře vykonané práce z lásky.

Pro dosažení těchto vnitřních úspěchů není důležité jen to, co děláme nebo jakých výsledků dosahujeme, ale také jak pracujeme a proč. Prostřednictvím těchto vnitřních úspěchů dosáhne vliv této školy ještě dál.

Realita a lidská hodnota práce

Jak řekl svatý Josemaría: „Práce, každá práce, svědčí o důstojnosti člověka, o jeho vládě nad stvořením. Je to příležitost k rozvoji osobnosti člověka. Je poutem spojení s druhými, způsobem, jak podporovat svou rodinu, prostředkem, jak

přispět ke zlepšení společnosti, v níž žijeme, a k pokroku celého lidstva.“¹

Svatý Josemaría zde hovoří o „příčině/důvodu“ práce obecně. Pro vás se „příčina/důvod“ vaší práce odráží v poslání IESE: „Vychováváte vedoucí pracovníky, kteří usilují o hluboký, pozitivní a trvalý dopad na lidi, podniky a společnost prostřednictvím profesní dokonalosti, integrity a ducha služby.“

Pokud tento inspirativní cíl dobře naplníte, zasáhnete samotné jádro společnosti. Zlepšíte svět zevnitř. A toto vznešené poslání můžete naplňovat ve všech svých činnostech, nejen v těch s nejvyšší strategickou hodnotou, kterých se ujímá nejvyšší vedení IESE. Každá práce může mít velkou vnitřní hodnotu.

Dokonce i na přirozené úrovni „důstojnost práce nezávisí ani tak na tom, co se dělá, ale na tom, kdo ji

dělá, tj. člověk, bytost rozumná a svobodná.²

Jinými slovy přirozená důstojnost práce spočívá v duchovní důstojnosti lidské osoby a je větší či menší v závislosti na tom, jak kvalitní či ušlechtilá práce jev rovině duchovní. A tato kvalita podstatně závisí na svobodě: na lásce – nejedná se o vášeň nebo cit - ale o *dilectio*, o lásku zahrnující volbu cíle, jako svobodný úkon.³

Jak učil profesor IESE Juan Antonio Pérez López, jde o to, abychom v sobě a v těch, které vedeme, podporovali transcendentní motivy: touhu dobře sloužit klientům, lidský kontakt s ostatními, naplňovat cíle společnosti, v níž se pracuje. Tyto věci nás motivují k tomu, abychom sloužili více a lépe - a lze je uskutečňovat i v souladu se strategickými výsledky, které jsou pro firmy důležité, a současně s

rozvíjením potřebných dovedností dotyčných osob.

V tomto kontextu jsou slova svatého Josemaríi inspirující a zároveň náročná: „Je dobré si uvědomit, že důstojnost práce je založena na Lásce. Velkou výsadou člověka je schopnost milovat a překonávat to, co je pomíjivé a prchavé. Dokáže milovat jiné bytosti, vyslovovat ‚já‘ a ‚ty‘, které jsou naplněné smyslem. A může milovat Boha, který nám otevírá nebeské brány, činí nás členy své rodiny a dává nám právo důvěrně hovořit s ním tváří v tvář.“

Jinými slovy jsme stvořeni pro Lásku a práce je jednou ze základních věcí, kde v nás i ve společnosti tato Láska může růst. V tom spočívá velká část křesťanského poslání ve světě a ve společnosti. „Proto by se člověk neměl omezovat na pouhé dělání věcí, vyrábění předmětů. Práce se

rodí z lásky, demonstruje lásku,
podřizuje se lásce.“⁴

Před nedávnem mě upoutal jeden inspirativní příběh, který byl před lety zveřejněn v časopise Forbes a který ilustruje tento lidský svazek, tuto lásku projevovanou prostřednictvím práce. Napsala ho zdravotní sestra z pohotovosti v jedné americké nemocnici, která byla svědkem úžasného projevu řízení lidí:

„Bylo přibližně 22:30. V místnosti byl nepořádek. Před odchodem domů jsem dokončovala záznamy na zdravotní kartě. Lékař, se kterým jsem ráda pracovala, zaškoloval nového lékaře, který odváděl velmi slušnou a kompetentní práci, a říkal mu, co udělal dobře a co mohl udělat jinak. Pak položil mladému lékaři ruku na rameno a řekl: „Když jste skončil, všiml jste si toho mladého muže z úklidu, který přišel uklidit

pokoj?‘ Mladý lékař na něho nechápavě pohleděl.

Starší lékař řekl: ‚Jmenuje se Karel. Je tady už tři roky. Odvádí báječnou práci. Když přijde, uklidí místnost tak rychle, že my dva můžeme rychle přijmout další pacienty. Jeho žena se jmenuje Marie. Mají čtyři děti.‘ Pak každé z těch čtyř dětí vyjmenoval a uvedl věk každého z nich.

Starší lékař pokračoval: ‚Bydlí v pronajatém domě asi tři bloky odsud, ve Svaté Anně. Přijeli sem z Mexika asi před pěti lety. Jmenuje se Karel,‘ zopakoval. Pak řekl: ‚Příští týden bych chtěl, abys mi o Karlovi řekl něco, co ještě nevím. Dobře? Teď půjdeme zkontrolovat zbytek pacientů.‘ Zdravotní sestra, která tento příběh vyprávěla, to později komentovala: ‚Vzpomínám si, jak jsem tam stála a psala si poznámky – v úžasu -, a říkala si, že jsem právě

byla svědkem dechberoucího vedení.‘ “

Někdy se může lidský rozměr vytratit, když na práci pohlížíme jen z hlediska konkurence mezi společnostmi, místo abychom měli na paměti službu lidem s péčí a láskou.

Firmy samozřejmě nemohou zapomínat na strategii a ziskovost, které jsou známkou kvalitních služeb poskytovaných zodpovědně a efektivně. Ale stejně důležité - ne-li důležitější - je sloužit s láskou k práci a s láskou k lidem.

Nadpřirozená hodnota: posvěcování práce

„Pro křesťana má tento pohled na práci ještě širší platnost. Práce znamená totiž účast na tvůrčím díle Boha, který když stvořil člověka, mu požehnal a řekl: „Plodte a množte se, naplňte zemi a podmaňte si ji. Vládněte nad rybami moře, nad

ptactvem nebe i nade všemi živočichy, kteří se pohybují po zemi.' (Gn 1,28) A jelikož práci vzal na sebe i Kristus, je pro nás vykoupená i vykupitelská: není to jen oblast působnosti člověka, ale i prostředek a cesta ke svatosti, je posvětitelná a posvěcující.“⁵

Co znamená práci posvěcovat?

Zamyslíme se nad dvěma základními, vzájemně propojenými aspekty, o nichž zakladatel Opus Dei často hovořil. Za prvé, nadpřirozený rozměr práce není něčím přidaným k jejímu přirozenému lidskému rozměru. Řád vykoupení nepřidává ke skutečnosti práce, jak byla ustanovena ve stvoření, něco cizího: je to tatáž lidská skutečnost práce, která je povýšena na řád milosti. Posvěcování práce neznamená ‚dělat něco svatého‘ při práci, ale právě učinit svatou samotnou práci.

Druhý aspekt, který je neoddělitelný a svým způsobem důsledkem prvního, spočívá v tom, že posvěcená práce je posvěcující: nejenže můžeme a máme posvěcovat sami sebe a spolupracovat na posvěcování druhých, *když* pracujeme, ale *skrze* svou práci, kterou děláme dobře na lidské úrovni a sloužíme druhým z lásky k Bohu. To je křesťanská cesta: přispívat prací ke světovému míru, sociální spravedlnosti, udržitelnosti a připravovat svět na přijetí Boha. Papež Lev XIV. nám připomíná: „Je třeba vynaložit veškeré úsilí k překonání globálních nerovností - mezi bohatstvím a bídou - které vytvářejí hluboké rozdíly mezi kontinenty, zeměmi a dokonce i uvnitř jednotlivých společností.“⁶

Jak vysvětloval svatý Josemaría, existuje nutná souvislost mezi posvěcováním profesionální práce a smířením světa s Bohem: „Není to velký, vznešený ideál, za který stojí

položit život? Spojit profesionální práci s asketickým zápasem a kontemplací (může se to zdát nemožné, ale je to nezbytné, chceme-li pomoci smířit svět s Bohem) a proměnit tuto běžnou práci v prostředek osobního posvěcování a apoštolátu?“⁷

Tento velký, ušlechtilý ideál můžeme žít ve své práci, ať už je jakákoli, a mít přitom na paměti tuto perspektivu služby společnosti - „Svět, který je třeba změnit“, jak uvádíte ve vaší reklamě. Líbí se mi, že vaše poslání hovoří o vedení, které je dobré pro lidi, pro firmy a také pro společnost.

Velké dobro pro společnost lze vykonat i uvnitř podniků, i když ne vše, co společnost potřebuje, lze dosáhnout prostřednictvím podniků, protože podniky jsou omezeny svým specifickým posláním a potřebou

generovat zisk (což je součástí jejich účelu).

Potřebné jsou také státy, komunity a rodiny, přičemž každý z nich nese svou vlastní odpovědnost. Při svém vzdělávání se proto snažte oslovit člověka v jeho celistvosti, včetně jeho duchovního rozměru, aby dobře formovaní jedinci mohli přispívat ke službě společnosti ve všech jejích rozměrech. To je plodem posvěcování vaší práce vykonávané dobře a z lásky.

Chceme-li proměnit svět, musíme začít tím, že proměníme sami sebe a uděláme prostor Bohu ve svém životě, zejména v práci. Některá známá slova zakladatele Opus Dei nabízejí jednoduchou, ale zásadní definici posvěcování práce v podobě praktických rad: „Vlož do své běžné profesní práce nadpřirozený úmysl a tvá práce bude posvěcena.“⁸ To neznamena, že se musíme snažit

dělat něco jiného, ale dělat tytéž věci jinak, s nadpřirozeným úmyslem, který nás pobízí k tomu, abychom do nich vložili více úsilí a lásky.

Jinými slovy práce se stává svatou, když je vykonávána z nadpřirozených pohnutek. Toto tvrzení však nechápeme jako jakousi „morálku pouhých úmyslů“. V klasickém pojetí bychom neměli dávat přednost *finis operantis* (cíl pracovníka) jako něčemu nezávislému na *finis operis* (účel práce), jako by ten druhý neměl skutečný význam.

Finis operantis je motivace pracujícího, která může být vedena různými druhy úmyslů. *Finis operis* je to, čeho se snaží prostřednictvím činnosti dosáhnout: služba klientovi, dokončení zprávy, dosažení cíle. Abychom svou prací skutečně sloužili, nestačí dobré úmysly: potřebujeme konkrétní činy.

„Abychom byli užiteční, sloužíme“,
jak říká svatý Josemaría.

Nadpřirozený řád tuto lidskou skutečnost předpokládá a povyšuje, takže práce je svatá, pokud se „rodí z lásky, projevuje lásku a lásce se podřizuje“ a pokud je tato láska „Boží láskou, kterou nám do srdce vlil Duch svatý“.⁹ Když žijeme jednotu života, o které svatý Josemaría tak často mluvil, Boží láska prostupuje vším, co v práci děláme, od zpráv přes telefonáty až po drobné detaily pečlivě dokončené. *Finis operantis* proniká a proměňuje *finis operis* celého našeho způsobu jednání zevnitř.

Práce je svatá, posvěcená, když je inspirována a prodchnuta láskou k Bohu a k druhým, pro Boha. To je podstata „nadpřirozeného důvodu“, který přidán k naší práci stačí k jejímu posvěcení. A je jasné, že tento „záměr“ přirozeně vede k lidské

dokonalosti v samotné práci:

„Nemůžeme nabízet Pánu něco, co by – byť i v omezených lidských možnostech - nebylo dokonalé, bez chyby, co by i v nejmenších drobnostech nebylo provedeno pečlivě. Bůh nepřijímá žádnou břídilskou práci. „Nepřinesete nic, co by mělo vadu“ –připomíná nám Písmo svaté, „neboť byste tím nedošli jeho zalíbení“. ¹⁰ Proto práce každého člověka, každodenní práce, které věnujeme své síly, musí být důstojným obětním darem Stvořiteli, *operatio Dei*, práce s Bohem a pro Boha: jedním slovem práce bezvadná a dokonalá.“ ¹¹ —

Nesmíme však zaměňovat úsilí o dokonalou práci za *perfekcionismus*, který pramení z pýchy nebo nedostatku řádu. Měli bychom pracovat dobře, v rámci možností, s vědomím, že máme mnoho povinností, které si také zaslouží naši

pozornost a kam musíme vnášet Boží lásku.

Posvěcovaná práce není jen práce *pro* Boha a v Bohu, ale nutně také práce Boží, protože je to Bůh, kdo posvěcuje. On nás miluje jako první a naši lásku umožňuje skrze Ducha svatého, na jehož lásce se podílíme.

Aby Bůh mohl působit v nás a skrze naši práci (aby se naše práce stala prací Boží), potřebujeme mu vytvořit prostor v našem každodenním životě: prostor pro modlitbu a naslouchání - v našich domovech, kancelářích, na ulicích, v kostelech -, abychom měli tuto jednotu s Bohem, která mu umožňuje vstoupit do všech našich činností.

Posvěcování práce v objektivním, vnějším, strukturálním smyslu (například finance nebo účetnictví) je neoddělitelné od posvěcování skrze práci (v každodenním úsilí o naplnění cílů ve službě lidem) a také

od posvěcování sebe sama v práci (růst v lásce). Je totiž bezprostředním a nutným výsledkem posvěcující práce v jejím subjektivním rozměru (jako osobního činu).

Subjektivně neposvěcená práce může nepochybně stále přispívat k posvěcování světa, pokud pomáhá vytvářet sociální, ekonomické a jiné podobné struktury, které jsou přirozeně účinné a spravedlivé - což je podstatný aspekt uspořádání těchto struktur podle Boží vůle. Vzpomeňme například na Cíle udržitelného rozvoje OSN.

Avšak pouze práce, která je subjektivně posvěcená, a tedy posvěcující pro toho, kdo ji vykonává, nutně přispívá nejen ke spravedlivému světu, ale také k naplnění tohoto světa Kristovou láskou, která jej posvěcuje. Toto posvěcení světa zevnitř samozřejmě vyžaduje, aby svou práci

neposvěcoval jen jeden člověk, ale mnoho lidí, kteří jsou posvěcováni svou prací, a to v nejrozličnějších profesích.

Jak říkal svatý Josemaría, „na zemi se otevřely Boží cesty“ a my potřebujeme mnoho mužů a žen, kteří jsou ochotni po nich kráčet, aby pozvedli svět zevnitř, a to nikoli prostřednictvím ideologických nebo polarizačních kampaní, ale vnitřním růstem každého člověka, jeho otevřeností vůči druhým a vnímavostí vůči Boží milosti, která chce kolem nás rozlévat víru, naději a lásku.

Specifický význam manažerské práce

Máte před sebou velké poslání: vychovávat vedoucí pracovníky, kteří budou vytvářet prostředí, v němž bude pracovat mnoho dalších lidí a rozvíjet se na osobní úrovni prostřednictvím své práce. Je to

velká odpovědnost připravovat lidi s tak velkou odpovědností.

Mnohdy nebudou po ruce řešení, jak si poradit s problémy nebo jak řešit situaci. Management obecně zahrnuje řadu činností, jako je předvídání, organizování, koordinace a dohled nad vývojem a výsledky činnosti organizace.

Vzhledem ke složitosti a proměnlivosti reality je pochopitelné, že při teoretizování o podstatě nebo analýze praxe manažerské práce vznikají různé interpretace.¹² Proto vzdělání manažera nespočívá pouze v memorování zásad nebo shromažďování nástrojů v oblasti marketingu, financí, strategie nebo účetnictví, ale v dosažení obezřetného porozumění, které se obvykle získává pouze dlouhou a dobře zpracovanou zkušeností.

Odpovědnost manažera vyžaduje, aby praktikoval obezřetnost, ctnost,

která je pro řízení nejvlastnější. Na mysl přichází známý citát svatého Tomáše Akvinského: „Moudří ať nás učí, svatí ať se za nás modlí, a rozumní ať nás řídí.“

Prostřednictvím případových studií se vaši studenti naučí uplatňovat obezřetnost tím, že budou klást správné otázky, hlouběji pronikat do argumentů, chápat názory druhých bez předsudků a měnit své vlastní názory.

V nejširší podobě vyžaduje obezřetné jednání dostatečné znalosti minulosti, pozornost k aktuálním okolnostem a předvídavost ohledně budoucích důsledků možných rozhodnutí.

„Rozvážnost je nejen dokonalým návykem tohoto druhu činnosti (*praxis*), ale je jedinou intelektuální ctností, jejímž předmětem je morálka; je to jakýsi ‚most‘ mezi

oběma dimenzemi, smiřuje myšlení a jednání.“

Uplatňováním obezřetnosti ve vedení budou účastníci vašich programů morálně i intelektuálně růst a budou schopni vytvářet prostředí, v němž budou růst i ostatní, a přispívat tak k lepší společnosti.

K dalším klíčovým charakteristikám dobré manažerské práce patří otevřenost a flexibilita: otevřenost mysli, abychom mohli nabývat poznatky ze zkušenosti a studia; otevřenost, abychom porozuměli změnám, které vyžaduje nová doba; otevřenost, aby bylo možné přijímat a oceňovat návrhy či vysvětlení druhých (bez spěchu a předsudků); a umět naslouchat.

Otevřenost také znamená, že se iniciativy svévolně neomezují, ale naopak podporují a usměrňují. Je to otevřenost ke změně, zvláště ke změně názoru. Jak říkal svatý

Josemaría: „Nejsme jako řeky, které nemohou téct zpět.“

Především to znamená otevřenost srdce, abychom chápali a milovali druhé. Tato otevřenost nás vede k tomu přijímat druhé lidi takové, jací jsou, bez odsuzování. Být mostem pro ty, kdo smýšlejí jinak, než my. Dá se velmi dobře spolupracovat s lidmi jiného vyznání nebo bez vyznání mající životní styl, který možná nesdílíme, ale přesto mají v sobě mnoho dobrého. Na těchto dobrých základech lze v rámci firmy vybudovat přátelství i společný projekt.

Pokud jde o flexibilitu, ta je v protikladu k rigiditě, ale není v protikladu k pevnosti. Je to schopnost přijímat a rozhodovat o nutných nebo účelných výjimkách. V této souvislosti považuji také za vhodné zdůraznit, jak je důležité podporovat vnitřní svobodu

spolupracovníků na všech profesních úrovních; znamená to vysvětlovat důvody jednotlivých nařízení.

Cílem je, aby měli touhu svou práci dělat dobře, aby mohli tak lépe sloužit. V tomto smyslu dobrá manažerská práce neklade důraz na přílišnou kontrolu a na zabíhání do podrobností. *Mikromanagement* jako styl vedení vytváří loutky, nikoli zralé lidi se zdravým úsudkem.

Rád bych také zmínil, jak je důležité delegovat úkoly se zřetelem na individuální situaci lidí a prostředí. Přichází mi na mysl to, co říká svatý Josemaría: „Nemůžete na všechny lidi používat stejné prostředky. I v této věci je třeba napodobovat chování matek: jejich spravedlnost spočívá v tom, že s každým dítětem zacházejí jinak.“¹³ —

Někteří, zejména ti mladší, potřebují doprovázení a zpětnou vazbu, aby co nejdříve získali zkušenosti potřebné

k tomu, aby mohli dobře vykonávat svou práci. Jiní, vyspělejší, potřebují doprovázení, které jim pomůže naučit se samostatnému rozhodování. A nakonec dosáhnou bodu, kdy mohou pracovat samostatně, protože vedoucí je může delegovat s naprostou důvěrou a bez obav. Všichni však potřebují důvěru, blízkost a přátelství svých vedoucích.

Do řídicí práce obvykle patří nasměrování různorodých prvků a činností ke společnému cíli. Je tu proto potřeba určitá syntéza, která, ačkoli si všímá odlišných aspektů jednotlivých problémů, dokáže je sjednotit pod společný konečný cíl. Zde nastupuje to, čemu mnozí říkají „účel“ podnikání, který se zaměřuje na všechny zúčastněné strany a řídicí činnost tak může sjednotit úsilí všech těchto složek.

Jedinečný význam manažerské práce spočívá samozřejmě v tom, že na ní z

velké části závisí efektivita práce ostatních, jejich osobnostní růst prostřednictvím práce a také má vliv na podnikovou kulturu. Na manažery tak dopadá zvláštní tíha odpovědnosti.

Pozice vedoucího pracovníka není výsadou, ale službou a odpovědností, má vytvářet efektivní prostředí pro práci ostatních pracovníků. Manažer musí mít proto stále na mysli, jak je důležité, aby byl vždy připraven plnit si vlastní povinnosti.

Vzděláváte zde tyto manažery nejen tím, že je vyučujete a pracujete s nimi v týmu, ale důležité je i to, že práce bude dobře vykonávaná – patří sem mezi jiným: starost o zahrady, čisté tabule, vyučovací hodiny jsou připravované pečlivě a končí srozumitelně a působivě – a bude (práce) plná radosti a lidskosti se zaměřením na člověka.

Zkrátka a dobře tato atmosféra plná přátelství, v níž si je každý vědom, že na něm skutečně záleží a že je milován, je důvodem otevřenosti a radosti, jež jsou ve vaší škole a na setkáních vašich absolventů tak patrné.

Mockrát děkuji.

1 Sv. Josemaría, Jít s Kristem, č. 47.

2 Srov. svatý Jan Pavel II., Proslov 3. 7. 1986, č. 3.

3 Sobre la elección existencial del fin último, en cuanto acto de la libertad, srov. C. Fabro, Riflessioni sulla liberta, Maggioli, Rimini 1983, pp. 43-51; 57-85.

4 Sv. Josemaría, Jít s Kristem, č. 48.

5 Sv. Josemaría, Jít s Kristem, č. 47.

6 Lev XIV., Proslov k diplomatickému sboru, 16. 5. 2025.

7 Sv. Josemaría, Instrukce, 19. 3. 1934, č. 33.

8 Sv. Josemaría, Cesta, č. 359.

9 Srov. Řím 5,5.

10 Srov. Lv 22, 20.

11 Sv. Josemaría, Boží přátelé, č. 55.

12 Srov. např. G. Scalzo a S. García Álvarez, El Management como práctica: una aproximación a la naturaleza del trabajo directivo v „Empresa y humanismo“, XXI (2018) pp. 95-118.

13 Sv. Josemaría, Dopis 29. 9. 1957, č. 25.

Fernando Ocáriz, prelát Opus Dei

.....

pdf | dokument generován automaticky
z <https://opusdei.org/cs-cz/article/prelat-k-50-vyroci-zalozeni-iese-posvecovat-praci-a-promenovat-svet-vest-lidi-v-krestanskem-duchu/> (29.03.2026)